Puolustusvaliokunta

Tiistai 13.6.2023 klo 10.30—12.00

M-tilat

Läsnä
puheenjohtaja Antti Häkkänen kok
varapuheenjohtaja Hanna Huttunen kesk
jäsen Timo Heinonen kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Hanna Holopainen vihr (4, 5, 6, 7)
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Tuomas Kettunen kesk (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (4, 5, 6, 7)
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Riitta Mäkinen sd (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Jari Ronkainen ps (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Sofia Vikman kok
varajäsen Janne Heikkinen kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
varajäsen Tomi Immonen ps

Sihteeri
valiokuntaneuvos Heikki Savola

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 13 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (väline Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteishankintojen avulla)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 74/2022 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 38/2022 vp
Liiteasiakirja perusmuistio_komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi väli-neestä Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteishankintojen avulla
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroo-pan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (väline Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yh-teishankintojen avulla) A 3.

Valmis
5.0

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

- kpl 6; käydyn keskustelun jälkeen päätettiin lisätä seuraava: "Suomen näkökulmasta on erittäin tärkeää, että pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua välineen kautta toteutettaviin hankintoihin. Kilpailukykyinen ja elinvoimainen puolustusteollinen sektori Suomessa on keskeisen tärkeä osa sotilaallista huoltovarmuutta. Toimivat huoltovarmuusjärjestelyt takaavat osaltaan, että Suomella on kansallinen kyky ylläpitää kriittisiä asejärjestelmiä kotimaassa. Valiokunta tarkasteli laajasti sotilaalliseen huoltovarmuuteen liittyviä kysymyksiä puolustuselonteosta antamassaan mietinnössä (PuVM 4/ 2021 vp - VNS 8/2021 vp, kpl 89–102). Mietinnössään valiokunta totesi muun muassa seuraavaa: ”Huoltovarmuuteen liittyvät vaatimukset eivät saa johtaa kansallisuuteen perustuvaan syrjintään, mutta tarjoajille voidaan asettaa objektiivisia ja suoritusperusteisia varautumiseen ja poikkeusoloihin liittyviä vaatimuksia. Tätä kautta on mahdollisuus kohdentaa Puolustusvoimien hankintoja kotimaahan nykyistä enemmän.” Valiokunta huomauttaa, että pelkästään Puolustusvoimientekemin hankinnoin suomalainen puolustusteollisuus ei säily elinkelpoisena. Tällä hetkellä suomalaisen puolustusteollisuuden liikevaihdosta noin 40 prosenttia tulee viennistä."

- kpl 9; käydyn keskustelun jälkeen päätettiin lisätä seuraava: " Yhteenvetona valiokunta toteaa, että Ukrainan sota on konkreettisella tavalla osoittanut, että EU- ja NATO-maiden on välttämätöntä käyttää puolustukseensa enemmän resursseja. Puolustusmateriaalituotantoa on pikaisesti lisättävä niin kansallisin toimin kuin EU-tasolla. Valiokunta korostaa, että unionin kaikkea toimintaa puolustusteollisella sektorilla ja uusia puolustusaloitteita on tarkasteltava tällä hetkellä erityisesti siitä näkökulmasta, miten Ukrainaa voidaan materiaalisesti tukea lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Valtioneuvoston selvitys: Naton Vilnan huippukokouksen valmisteluihin osallistuminen
Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 16/2023 vp

Ennakkokäsittely

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta asian käsittelyssä.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- vastuuvirkamies Juho Simpura, ulkoministeriö
- vanhempi osastoesiupseeri Mikko Lehto, puolustusministeriö
- eversti Saku Joukas, Ilmavoimien esikunta

Merkittiin selvitys saaduksi.

5. Ukraina-ajankohtaiskatsaus

Valiokunnan oma asia O 4/2023 vp

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta asiantuntijakuulemisen osalta.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- erityisasiantuntija Eemeli Peltonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Olli Turtiainen, puolustusministeriö
- apulaisosastopäällikkö, eversti Markku Pajuniemi, Pääesikunta
- sektorin johtaja, eversti Antti Hauvala, Pääesikunta

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Merkittiin selvitys saaduksi.

6. Muut asiat

-

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Heikki Savola